CYFARFOD	**Cyngor Llawn**
DYDDIAD	**3 Rhagfyr, 2026**
TEITL	**ADRODDIAD PERFFORMIAD BLYNYDDOL A HUNANASESIAD 2025/26**
PWRPAS	**Cymeradwyo a mabwysiadu Adroddiad Perfformiad Blynyddol a Hunanasesiad 2025/26**
AELOD CABINET	**Cyng. Nia Jeffreys**
SWYDDOG CYSWLLT	**Dewi W. Jones, Rheolwr Gwasanaeth Cefnogi Busnes y Cyngor**

1 Cefndir/Cyflwyniad

1.1 Mae'r adroddiad hwn yn darparu gwybodaeth ynghylch y cynnydd yn erbyn yr hyn a nodir yng Nghynllun Cyngor Gwynedd 2023-2028 yn ystod 2025/26. Y bwriad yw darparu adroddiad cytbwys, sy'n rhoi sylw i'r agweddau na lwyddwyd i'w cyflawni yn ogystal ag i'r agweddau llwyddiannus. Nodir fod yr hunanasesiad yn ofyn statudol o dan **Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.**

1.2 Mae adrodd yn rheolaidd yn ofyniad monitro hanfodol o fewn trefniadau rheoli perfformiad y Cyngor. Rydym yn monitro ein perfformiad yn rheolaidd mewn cyfarfodydd herio a chefnogi perfformiad Adrannol ac ers Mehefin 2025 mae adroddiadau perfformiad yn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Craffu perthnasol er mwyn bod yn fwy tryloyw a darparu her annibynnol i berfformiad yn gyhoeddus.

1.3 Mae Adroddiad Perfformiad Blynyddol a Hunanasesiad Cyngor Gwynedd 2025/26 **(Atodiad 1)** wedi ei strwythuro er mwyn adlewyrchu fformat Cynllun Cyngor Gwynedd 2023-2028. Yn y rhan gyntaf canolbwyntir ar berfformiad prosiectau Cynllun y Cyngor a'r gwaith dydd i ddydd tra mae'r ail ran yn cynnwys yr Hunanasesiad. Fel yn 2024/25 mae'r adroddiad yn llawer mwy cryno nac yn y gorffennol a'r bwriad oedd ei gwneud yn ddogfen sy'n rhwyddach i'w darllen tra'n parhau i roi sicrwydd i'r darllenydd fod y Cyngor yn adrodd yn ystyrlon ar ei berfformiad.

1.4 I ddangos effaith gwaith y Cyngor ar bobl Gwynedd, bydd detholiad o astudiaethau achos, a ddewiswyd gyda mewnbwn Aelodau Cabinet, yn cael eu cynnwys ar ddiwedd pob blaenoriaeth, gyda rhagor i'w cyhoeddi ar y wefan. Byddwn hefyd yn cyhoeddi fersiwn neu ddogfen hawdd ei darllen i sicrhau bod y wybodaeth mor hygyrch â phosibl.

1.5 Er fod ymateb i adroddiad 'Cyfiawnder Trwy ein Dewrder' yn un o brif flaenoriaethau y Cyngor yn ystod 2025/26, nid oedd wedi ei gynnwys yn nogfen Cynllun y Cyngor ar gyfer 2025/26. Fodd bynnag, dylid amlygu y gwaith sylweddol yn ystod y flwyddyn i ymateb i'r argymhellion ac i gryfhau trefniadau diogelu'r Cyngor. Adroddwyd yn gyson ar gynnydd y Cynllun Ymateb drwy Fwrdd Rhaglen wedi ei gadeirio yn annibynnol gyda nifer o asiantaethau arbenigol

allanol yn eistedd ar y bwrdd hwnnw, yn ogystal â thrwy drefniadau llywodraethu a chraffu'r Cyngor. Mae cynnwys y Cynllun Ymateb fel blaenoriaeth amlwg yng Nghynllun y Cyngor ar gyfer 2026/27 felly yn adeiladu ar y gwaith hwn ac yn tanlinellu ymrwymiad parhaus y Cyngor i weithredu'r argymhellion.

1.6 Mae trefniadau adolygu ac adrodd ac asesu ar berfformiad y Cyngor wedi bod yn destun newid deddfwriaethol drwy drefniadau Rhan 6 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021. Mae hyn yn gofyn i'r Cyngor fesur ei berfformiad yn erbyn tair agwedd sef;

(a) Ei fod yn cyflawni ei swyddogaethau yn effeithiol
(b) Ei fod yn defnyddio adnoddau yn economaidd, effeithiol, effeithlon a
(c) Bod ei drefniadau llywodraethu yn effeithlon yn cyflawni hyn.

1.7 Mae'r adroddiad yma yn ymateb i'r gofynion yma ac mae dyletswydd i gyhoeddi adroddiad sy'n nodi casgliadau'r hunanasesiad unwaith mewn perthynas â phob blwyddyn ariannol ac i gwblhau'r gwaith "cyn gynted ag bo'n rhesymol ymarferol ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol y mae'n ymwneud â hi."

1.8 Nodir dyletswydd hefyd i ymgynghori o leiaf unwaith mewn blwyddyn ariannol gyda phobl leol, busnesau lleol, staff y Cyngor a'r undebau llafur. Dylid defnyddio'r ymgynghoriadau hyn i gael adborth ar y graddau y mae'r awdurdod yn cyflawni'r gofynion perfformiad. Dros y flwyddyn diwethaf bu i'r Cyngor gynnal arolygon gyda staff a thrigolion y Sir ac ymgynghori hefo undebau llafur ynghylch ei berfformiad. Mae'n ofyn statudol fod sylw yn cael ei roi i ganlyniadau ymgynghoriadau wrth baratoi'r hunan asesiad a chadarnheir fod hyn wedi ei wneud a'i amlygu yn y ddogfen.

1.9 Wrth lunio hunanasesiad 2025/26, ystyriwyd adborth o arolygon, ymgynghoriadau a gwaith ymgysylltu. Roedd barn preswylwyr yn amlygu'r angen i gryfhau ymddiriedaeth, dangos gwerth am arian a sicrhau bod eu barn yn dylanwadu ar benderfyniadau. Nododd busnesau bwysau costau ac anawsterau recriwtio, ynghyd â galw am gymorth ymarferol ac ariannol. Roedd adborth staff yn gadarnhaol am y Cyngor fel gweithle, ond yn amlygu pwysau gwaith a'r angen am fwy o werthfawrogiad. Parhawyd i ymgysylltu â'r undebau llafur ar faterion strategol a'r gweithlu, ond ni dderbyniwyd ymateb ffurfiol i'r cais am adborth ar yr hunanasesiad. Mae'r dystiolaeth hon wedi llywio'r cryfderau, y risgiau a'r blaenoriaethau gwella a nodir yn yr hunanasesiad. (Ymhelaethir ar sylwadau a chanfyddiadau'r gwaith hyn yn yr Hunanasesiad).

1.10 Y Grŵp Llywodraethu (sy'n cynnwys swyddogion megis y Prif Weithredwr, Pennaeth Cyllid, Pennaeth Cefnogaeth Gorfforaethol a'r Pennaeth Gwasanaeth Cyfreithiol ymysg eraill) sydd wedi arwain/cymryd trosolwg o'r broses hyn o fewn y Cyngor er mwyn sicrhau fod y gwaith yn cael ei berchnogi a'i arwain ar lefel strategol.

1.11 Mae'r canllawiau statudol yn mynnu cynnwys y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn y broses hunanasesu, gan roi cyfle iddynt wneud sylwadau ac

argymhellion ac mae cyfrifoldeb ar y Cyngor i'w hystyried. Fel yn 2024/25, cyflwynwyd y prif faterion posibl i'w cynnwys yn Hunanasesiad 2025/26 ar gyfer ystyriaeth y Pwyllgor yn y cyfarfod ar y 9fed o Orffennaf a derbyniwyd nifer o argymhellion/sylwadau.

1.12 Cyflwynwyd drafft o'r ddogfen Hunanasesiad i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn eu cyfarfod ar yr 22ain o Hydref pryd y cytunwyd i dderbyn yr adroddiad drafft gan gynnig y sylwadau canlynol:

- Argymell i'r Cyngor ystyried ymgynghori gyda thrigolion Gwynedd ar y dreth Cyngor
- Argymell ychwanegu 'salwch staff' i'r rhestr o heriau/risgiau yn y ddogfen Hunanasesiad mewn ymateb i'r cynnydd yn y cyfnod salwch

1.13 Mae sylw wedi ei roi i'r sylwadau uchod o fewn y fersiwn ddrafft o'r Hunanasesiad.

1.14 Yn unol â gofynion Deddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) 2023 mae **Atodiad 2** yn amlinellu sut y mae'r Cyngor wedi cydymffurfio â'r ddyletswydd Partneriaeth Gymdeithasol. Trafodwyd drafft o'r ddogfen hon hefo cynrychiolwyr o'r Undebau mewn cyfarfod Grŵp Cyswllt a'r Undebau ar y 21ain o Hydref a ni dderbyniwyd unrhyw sylwadau/argymhellion.

1.15 Cynhaliwyd asesiad gan Banel ym mis Mawrth 2026 fel rhan o'r trefniadau i adolygu perfformiad a llywodraethu'r Cyngor. Nodir bod canfyddiadau'r hunanasesiad ar gyfer 2025/26 yn cyd-fynd â chanfyddiadau ac argymhellion yr adroddiad gan Banel, gan roi sicrwydd pellach bod y materion allweddol wedi'u hadnabod yn gyson ac yn cael eu hystyried fel rhan o'r camau gweithredu nesaf.

1.16 Er mwyn cwrdd â gofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 mae angen i ni adrodd ar yr hyn yr ydym wedi ei wneud i gyfrannu tuag at egwyddorion y Ddeddf ac yn benodol yr amcanion llesiant sydd wedi eu mabwysiadu gennym. Mae'r adroddiad hwn wedi'i lunio ar sail ein hamcanion llesiant (y saith maes blaenoriaeth) gan amlinellu'r hyn sydd wedi ei gyflawni yn y cyfnod dan sylw. Er hwylustod hefyd ceir tabl ar ddiwedd rhan gyntaf yr adroddiad yn nodi'r amcanion y mae'r prosiectau'n cyfrannu tuag atynt.

1.17 Fel rhan o'r broses o baratoi Cynllun y Cyngor 2023-28 paratowyd Asesiad Effaith Cydraddoldeb. Nid yw'r asesiad ar y Cynllun yn ei gyfanrwydd yn canfod unrhyw effaith fyddai'n cyfiawnhau gwyro oddi wrth yr argymhelliad a rhagwelir elfennau fyddai ag effaith positif. Cyfrifoldeb Arweinyddion Prosiect yw i gynnal Asesiad Effaith Cydraddoldeb llawn ar brosiectau unigol.

1.18 Byddai peidio â chyhoeddi hunanasesiad yn debygol o arwain at argymhellion statudol gan Archwilio Cymru, fyddai hefo goblygiadau i enw da'r Cyngor.

2 Rhesymau Dros Argymell y Penderfyniad

2.1 Yn unol â gofynion y Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 mae Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio'r Cyngor wedi trafod Adroddiad Perfformiad Blynyddol a Hunanasesiad Cyngor Gwynedd 2025/26 ac wedi cael cyfle i gyflwyno sylwadau ac argymhellion. Mae Cabinet y Cyngor wedi trafod yr adroddiadau a welir yn **Atodiad 1 a 2** yn ei gyfarfod ar y 10fed o Dachwedd, ac yn argymell bod y Cyngor ei fabwysiadu.

3. Camau nesaf ac amserlen

3.1 Yn unol â'r hyn sy'n ofynnol o dan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 bydd y ddogfen yn cael ei chylchredeg i'r rhestr ganlynol o dderbynwyr o fewn y cyfnod o bedair wythnos yn dilyn y cyfarfod hwn:

i. Archwilydd Cyffredinol Cymru
ii. Prif Arolygydd Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru
iii. Gweinidogion Cymru.

3.2 Trefnir hysbysu'r cyhoedd o'r adroddiad drwy gyfathrebu'r adroddiad a'r prif lwyddiannau yn weledol ar gyfryngau cymdeithasol, yn ogystal â thrwy argraffu a rhannu copïau drwy gyfryngau a lleoliadau arferol y Cyngor e.e. llyfrgelloedd.

4. Argymhelliad

4.1 Gofynnir i'r Cyngor gymeradwyo a mabwysiadu Adroddiad Perfformiad Blynyddol a Hunanasesiad Cyngor Gwynedd 2025/26.

5. Barn y Swyddogion Statudol

5.1 Barn y Swyddog Monitro

Fel y nodir, mae cynnal yr hunan asesiad yma yn rhan o ddyletswyddau statudol ar y Cyngor ynglŷn ac asesu ac adrodd ar ei berfformiad. Mae sawl cam statudol yn ynghlwm â chyrraedd y pwynt yma a nodir yr rhain yn benodol yn yr adroddiad pen ac yn yr Adroddiad Perfformiad ac Hunan Asesiad ynghyd â sut mae'r Cyngor i roi sylw i'r elfennau yma. Mae rhain yn benodol ynglŷn ag ymgynghori â barn y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu. Rwy'n fodlon gyda priodoldeb yr argymhelliad.

5.2 Barn y Pennaeth Cyllid

Mae'r Adroddiad Perfformiad Blynyddol a'r Hunanasesiad yn ddogfen allweddol sydd erbyn hyn yn rhan greiddiol o arddangos priodoldeb trefniadau llywodraethu a pherfformiad y Cyngor. Rwyf yn fodlon fod cynnwys y ddogfen yn adlewyrchiad teg a chywir o sefyllfa Cyngor Gwynedd.

Atodiadau

Atodiad 1 – Adroddiad Perfformiad Blynyddol a Hunanasesiad Cyngor Gwynedd 2024/25 (Drafft)
Atodiad 2 – Adroddiad Blynyddol ar Ddyletswydd Partneriaeth Gymdeithasol 2024/25 (Drafft)